

До Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите към Народното събрание на Република България
infocenter@parliament.bg

На вниманието и на председателя на комисията
Бойка Грозева Маринска
boyka.marinska@parliament.bg

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Сдружение за оптимизиране на правосъдието и администрацията - СОПА

Седалище: гр.Варна, ЕИК по БУЛСТАТ: 176143308, *office@sopa.bg*

чрез Юлиан Чолаков, тел. 0888 491445

Адрес: бул. „Владислав Варненчик“ № 133, бл.40, вх.А, ап.43, Варна 9004

ОТНОСНО изменение и допълнение на Конституцията на Република България с оглед утвърждаване върховенството на закона

Уважаема госпожо Председател,

Предлагаме конституционна промяна, целяща постигане и утвърждаването на върховенството на закона. **Считаме, че именно постигането и утвърждаването на върховенството на закона над действията на лицата от официалната власт е най-същественният фактор, който ще доведе до стабилни по-ниски нива на корупцията.** Наличието на върховенството на закона като антикорупционен фактор е нужно както при действията на граничари, митничари, кантарджии и служители в МВР, така и при действията на контролните органи, органите на съдебната власт и всички служители на бюджетна заплата.

Традиционният подход при стратегическото управление отчита промените и атакува генезиса на проблема. Необходимостта от планиране произлиза от това, че в средата, в която се оперира, постоянно възникват промени. За да е в състояние да се приспособява, организацията трябва да разработи и прилага подходяща стратегия и тактика с оглед постигането на поставените цели въпреки възникващите промени. Всичко това изисква предварително планиране и системен подход за цялостно и трайно решаване на задачата, като се търси и атакува генезисът на проблема. Защото колкото и ключови да са предвижданите мерки по даден проблем, ако подходът не е системен и стратегически, ефектът ще е краткосрочен и много скоро ще са необходими нови мерки за приспособяване към постоянно възникващите промени.

Затова именно трайното и устойчиво утвърждаване на върховенството на закона е необходимият системен и стратегически подход, който ще се отрази комплексно и с дълготраен понижаващ ефект върху нивата на корупция по всички етажи на властта.

Защо предлагаме конституционна промяна?

С цел постигане и утвърждаване на върховенството на закона, предлагаме да се въведе нормативно изменение, което съответства изцяло и хармонично на посочените в Националната стратегия основни принципи и цели на държавната политика по превенция и противодействие на корупцията.

С оглед важността на проблема и комплексния характер на върховенството на закона като принцип, изменението следва да бъде извършено в акта, намиращ се на върха на нормативната йерархия, а именно в Конституцията на Република България. Предлаганите конституционни промени имат връзка с контрола и ще предизвикат законодателно решаване на множество процедурни въпроси.

Например по-лесно ще се открива кой от служителите на бюджетна заплата кога и по какъв начин не си е свършил професионалните, разписаните задължения. Ще се въздейства с принуда (глоби) и на високопоставените служители на народа, за да се мотивират и те да се грижат за това, за което са поставени по-горе от останалите. Тези промени в Конституцията ще създадат дисциплиниращи условия администрацията и магистратите да практикуват по-успешно върховенството на закона, като от друга страна ще мотивират и гражданите да осъществяват ефективен граждански контрол върху спазването на това върховенство.

Идеята е с амбициозната цел да предложи несложно решение за осъществяване на лелеяната мечта за ограничаване на корупцията и реално върховенство на закона над действията на лицата от официалната власт. И за правова държава, каквато е Република България според член 4 ал.1 от Конституцията.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ за конституционна промяна:

Предлаганите нови разпоредби са наречени за удобство „Нов член“:

Нов член. (1) Всеки има право на регламентирано управление. Властническите правомощия, задълженията и отговорността на органите на бюджетна издръжка и съответните длъжностни лица са строго определени.

(2) За всеки акт на държавен или местен орган и орган на съдебната власт, има определени със закон:

1. процедура и срок за изпълнение;
2. субект, вид и реален минимален размер на индивидуалната отговорност за виновното неспазване на процедурата и срока;
3. субекти, процедура и срок за инициране на отговорността.

(3) Противоречията, неяснотите и двусмислиците в разпоредбите на нормативните актове са противоконституционни:

1. когато са в закон, те се установяват от Конституционния съд и се отстраняват от Народното събрание в тримесечен срок;
2. когато са в подзаконен нормативен акт, те се установяват от Върховния административен съд и се отстраняват от съответния орган в двумесечен срок.

(4) Конституционният съд действа по инициатива на всеки български гражданин, орган на власт или юридическо лице.

Забележки:

1. Управлението е регламентирано, когато функциите (властническите правомощия и задълженията) и отговорността на органите на бюджетна издръжка и съответните длъжностни лица са строго определени. Определението е дадено в изречение 2 на ал.1.

2. Отделните разпоредби ще са разпределени в съответните глави на Конституцията.

Резюме на замисъла.

Новият член ще функционира като конституционен стандарт, с който народното събрание и съответните органи съобразяват всички сегашни и бъдещи закони и подзаконни нормативни текстове. Наличието на еднозначно-ясни правила и работещи,

макар и минимални по размер индивидуални санкции при неспазването им за всеки редови и висш служител или ръководител на бюджетна заплата, ще стимулира съблюдаването на законовите процедури и върховенството на закона над действията на всички лица от официалната власт.

Регламентираното управление се базира на принципите на добрата администрация. Всеки гражданин на Република България има право на добра администрация. Това право съответства и на чл.41 от Хартата на основните права на Европейския съюз, според който „Всеки има право засягащите го въпроси да бъдат разглеждани от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза безпристрастно, справедливо и в разумен срок“. По-строгите процедурни правила ще освежат основите на правовата държава, ще направят по-предвидимо поведението на властта, ще ограничат възможностите за корупция, кражби и други злоупотреби. Това са все задължителни предпоставки за икономическа свобода и благоденствие на народа. Затова суверенът не само има право, той е длъжен да затегне дисциплината на своите демократично овластени служители, когато те се самозабравят, разпищолят и с лека ръка погазват безнаказано демократичните принципи.

Въвеждането на правото на индивидуална конституционна жалба ще предизвика цялостен преглед на нормативната уредба за съответствие с Конституцията. Ще подежда и превантивно срещу нови противоконституционни нормативни промени и ще подпомогне съществено устойчивото утвърждаване на върховенството на закона.

Някои наши цели и очаквани антикорупционни резултати.

Очакваме да се намалят съществено нормативите предпоставки за безнаказано, немарливо или некадърно служебно поведение и злоупотреби от лица на бюджетна заплата. Съществено да се ограничат случаите, в които административни ръководители нареждат устно на подчинените си незаконосъобразни действия, които впоследствие остават ненаказани. Да се възстанови връзката с властта на гражданите и НПО, чиито сигнали и предложения понастоящем не се разглеждат или се разглеждат формално и на практика не им се обръща внимание. Същественото намаляване на нивата на корупция да доведе до съществено увеличаване на доверието в институциите и принципите на демокрацията.

Наясно сме, че всяка конституционна промяна е дълъг процес с неясен изход при липсата на нужното мнозинство. Затова обръщам внимание, че подкрепяме предвидените в приетата с Решение на Министерския съвет № 230 от 9 април 2015 г. Национална стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015-2020 г. мерки, някои от които биха могли да заработят веднага, като едновременно се работи и по осъществяването на нашето предложение.

Вярваме, че Комисията по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите ще съдейства активно за публичното обсъждане на идеята за утвърждаване върховенството на закона и съществено ограничаване на корупцията по всички етажи на официалната власт чрез предлаганата конституционна промяна, като особено ценни и до голяма степен определящи ще бъдат анализите, критиките, становищата и мненията на най-опитните и уважавани юристи в страната.

Гр. София, 22.04.2015г.

С уважение: Юлиан Чолаков